

Na královském dvoře

Všimli jste si, že Jeremjáš *sestupoval* do hrnčířovy dílny? Stejně tak *sestupuje* nyní do královského paláce. Zatímco do dílny šel ke kořenům a možná skutečně do údolí střepů, do jeskyně, kde nádoby pomalu vysychaly před vypalováním. A tady jde také dolů, ale dost možná ve skutečnosti stoupá¹ nahoru, do komůrek na střeše, po schodech, které jsou určeny ke slávě:

¹ Toto praví Hospodin: Sestup *do* paláce judského krále a mluv tam toto slovo.

² Řekni: Slyš Hospodinovo slovo, judský králi, který sedíš na Davidově trůnu, ty i tvoji otroci i tvůj lid, který vchází do těchto bran. ³ Toto praví Hospodin: Vykonávejte právo a spravedlnost, vysvobodte okradeného z ruky utlačovatele. Neutiskujte příchozího, sirotka ani vdovu *a nejednejte s nimi* násilně. Neprolévejte na tomto místě nevinnou krev. ⁴ Jestliže toto slovo budete opravdu činit, pak budou do bran tohoto domu vcházet králové, kteří budou *po* Davidovi sedět na jeho trůnu *a* budou jezdit na voze a na koních, oni a jejich otroci a jejich lid. ⁵ Jestliže však tato slova neuposlechnete, přísahám při sobě, *je* Hospodinův výrok, že se tento dům stane troskami. (Jeremjášovo proroctví 22:1-5)

A také to znamená, jmenovitě pro Jeremjáše, který si vyseděl noc v kládě, tedy zcela naspod mezi vězni a zavrženými, že ze svého světa ponížených, který je ale na výsluní Boží péče, musí *sestoupit* do světa velkých lidí. Ti, kteří jsou na výsluní zájmu médií, bývají velice obyčejní lidé se starostmi nejobyčejnějších lidí.

Všimli jste si, co je opakovaně předkládáno královskému dvoru jako jediná možnost vysvobození? Sociální citlivost a odpovědnost vůči bezbranným. Konec válek mafií, při nichž umírají nevinní. Představte si, že královští vyjednaváci mají za sebou stovky koaličních jednání. Nastupují do mercedesů a zase z nich za pár hodin vystupují, když se vrátí. Vypadají unaveně, důležitě si zapínají knoflíčky na sakách a rovnají dokumenty do aktovek. Vysoká diplomacie běží na plné obrátky, ale není žádný výsledek. Novináři slyší pořád stejně rozmazaná slova. Vojska jsou už blízko, sepisují se krizové scénáře. A to, co v této chvíli přináší Jeremjáš jako řešení, vzbuzuje smích. Vypadá to směšně a uvěřit tomu, co Jeremjáš říká, vyžaduje velkou *míru víry*. A tu už král a jeho dvořané nemají.

⁶ Neboť toto praví Hospodin ohledně domu judského krále: Jsi pro mne *jako* Gileád, *jako* vrchol Libanonu; avšak učiním tě pustinou, neobydlenými městy. ⁷ Nachystám na tebe ničitele, každého s jeho zbraněmi, a vytnou tvoje nejlepší cedry a nechají *je* padnout na oheň. ⁸ Mnohé národy budou procházet kolem tohoto města a budou se ptát jeden druhého: Proč tohle Hospodin tomuto velkému městu provedl? ⁹ A budou odpovídat: Protože opustili smlouvu Hospodina, svého Boha, klaněli se jiným bohům a sloužili jim. (Jeremjášovo proroctví 22:6-9)

Nepřehlédněte: Král je jako Gileád a vrchol Libanónu. Pán Bůh jej má velice rád. Je na výsluní péče. Obojí, Gileád a Libanón najdete na mapě tam, kde bylo v té době či je ještě dnes - zeleno. Lesy, vláha. Libanónské cedry patřily k vyhlášenému dřevu a králové z nich budovali své paláce. Gileád, pohoří (až 1026 n.m.) na východě od řeky Jordán. To je místo, kde je potok Jabok, známý z Jákobova příběhu. Pohoří bylo známo jako zdroj léčivých pryskyřic (Jeremjášovo proroctví 8:22 a 46:11) Odtud jsou stáda koz,

¹ Jen v tom případě, pokud by šel z chrámu, pravděpodobně by šel skutečně z vrchu dolů Hospodinův chrám byl nejvyšší.

jak zpívá Píseň Šalamounova (4:1 a 6:5). Pán Bůh má svoje stvoření rád, natož svoje vyvolené, k nimž jej vážou sliby.

Ale změní se vůči nim tak, že se i pohané budou ptát po důvodu a dokonce, pohané budou znát i odpověď. I pohany napadne, že tohle není z jiného důvodu, než proto, že se Izrael vzepřel svému Bohu. Jeremjáš pak sepisuje nekrology v dějepisu posledních králů Judska, jejichž vládu osobně zažil.

¹⁰ Neplačte nad zemřelým a nenaříkejte nad ním! Plačte raději nad tím, kdo odchází, protože se už nenavrátní a *neuvidí* svou rodnou zemi. ¹¹ Neboť toto praví Hospodin o judském králi Šalúmovi, synu Jóšijášovu, který kraloval po svém otci Jóšijášovi a jenž vyšel z tohoto místa: Už se sem nenavrátní, ¹² protože na *tom* místě, kam ho odvedli, zemře, a už tuto zemi *nikdy* neuvidí. (Jeremjášovo proctví 22:10-12)

Zemřelým, nad kterým není třeba plakat, je zcela jistě **Jóšijáš**. Král, otec a reformátor, zahynuvší ve zbytečné válce s Faraónem Néko.² V jejich zorném poli měl být nejmladší Jóšijášův syn Šalúm či královským jménem **Jóachaz**,³ který měl zajistit pokoj. Jenže byl vazalem Egypta a po třech měsících jej Néko odstranil a odvedl v poutech do Egypta, kde zemřel. Vláda tohoto krále nebyla slavná. Popisuje jí 2. kniha Královská 23:31-34. Prostě: "Páchal to, co je zlé v Hospodinových očích, stejně jako to činili jeho otcové." (23:32). Tak nad mladým králem Jóachazem se má plakat. Za krátkou dobu byl mimořádně neschopný vycítit, oč na světě jde: ⁴

¹³ Běda tomu, kdo staví svůj dům nespravedlivě a své horní místnosti s bezprávím, *kdo nechává* sloužit svého bližního zadarmo a nedává mu mzdu. ¹⁴ Kdo říká: Vystavím si rozměrný dům s prostornými horními místnostmi. Vyseká v něm okna, obloží *ho* cedrovým *dřevem* a natře *ho* červenou barvou. ¹⁵ Staneš se snad králem, protože *všechny* předčíš cedrovým *dřevem*? Cožpak tvůj otec *neměl* co jíst a pít, ačkoliv vykonával právo a spravedlnost? Tehdy mu bylo dobře. ¹⁶ Pomáhal získat právo chudému a nuznému, tehdy bylo dobře. Neznamená toto znát mě? *je* Hospodinův výrok. ¹⁷ Avšak tvoje oči i tvé srdce je *zaměřeno* jen na tvůj *nekalý* zisk, na prolévání krve nevinného, na provádění útlaku a vydírání. (Jeremjášovo proctví 22:13-17)

Krátká vláda mladého krále byla pravděpodobně věnována architektuře. Doslova *závodil ve stavbě z cedroví*, jinými slovy *natřásal se v cedroví*. Ale nešlo jen o architekturu, opět šlo o násilí vůči dělníkům a sociální bezohlednost. Není to překvapivé? Modloslužbu bychom si představovali jinak! Na místo něho přišel na trůn

² Roku 609 před Kristem, Viz: 2. kniha Paralipomenon 35:20-27

³ Jméno znamená: *Hospodin se zmocnil*

⁴ Dnešní míra sociální nespravedlnosti leží velkou měrou mimo zorné pole křesťanů. To, že na výrobních linkách pracují lidé s plénkami, protože nemohou opustit montáž, když linka jede - to už není problém strachu o zaměstnání, ale studu, protože si dělník nepřipadá jako člověk. Proč nejsou jednou týdně biskup opavsko-ostrovský a kazatelé protestantských církví v jídelně dolu Paskov, nenaslouchají a nevěnují se lidem, proč nehlídají jiné sociální nepokoje?

starší Jóšijášův syn Eljákím,⁵ kterého faraó Néko přejmenoval na **Jójakíma**.⁶ Asi proto, aby mu dal pocítit svou nadřazenost.

¹⁸ Proto takto praví Hospodin o judském králi Jójakímovi, synu Jóšijášovu: Nebudou ho oplakávat: Ach, můj bratře! Ach, sestro! Nebudou ho oplakávat: Ach, pane! Ach, jeho Veličenstvo! ¹⁹ Bude pohřben pohřbem osla, vyvlečen a pohozen za jeruzalémskými branami. ²⁰ Vystup *na* Libanon, *jeruzalémská dcero*, a křič, v Bášanu pozvedni svůj hlas; křič z Abarímu, protože všichni tví milenci jsou rozdrčení. ²¹ Mluvil jsem k tobě ve tvé bezstarostnosti, *ale* řekla jsi: Nebudu poslouchat. To *byl* tvůj způsob od tvého mládí, že jsi mě neposlouchala. ²² Všechny tvé pastýře spase vítr a tvoji milenci půjdou do zajetí. Tehdy se budeš stydět a budeš zahanbena pro všechno své zlo. ²³ *Ty, která* ses usadila na Libanonu, která ses uhnízдила v cedroví, jak budeš vzdychat až na tebe přijdou bolesti, porodní bolesti jako *na* rodičku! (Jeremjášovo proroctví 22:18-23)

Kraloval jedenáct let, ale jeho vláda nejdříve s příklonem k faraónovi a pak s vazalstvím Nebukadnezarovi skončila první deportací Izraele do Babylóna. Jójakím tam sice nezemřel, přišel domů, ale byl *pohřben jako osel*. Namísto něj kraloval jeho syn **Jójakín** nebo Jekonijáš či Konijáš,⁷ jak se mu také říkalo. Ale jen na tři měsíce a roku 597 před Kristem putoval za svým otcem. Z vězení pak byl po smrti Nebukadnezarově propuštěn. Bezdětný, prázdný umírá v Babylóně jako dvořan. Nicméně s Jójakínem šli také řemeslníci, inteligence a Izrael byl devastován. Nicméně, království ještě nebylo zrušeno. To padlo až s králem posledním - roku 586 před Kristem.

²⁴ *Jakože* jsem živ, *je* Hospodinův výrok, i kdyby byl judský král Konjáš, syn Jójakímův, pečtním prstenem na mé pravé ruce, přece tě odtamtud strhnu ²⁵ a vydám tě do ruky těch, kdo usilují o tvůj život a do ruky *těch*, jichž se strachuješ, do ruky babylonského krále Nebúkadnesara a do ruky Chaldejců. ²⁶ Vyvrhnu tebe i tvou matku, která tě porodila, do jiné země, kde jste se nenarodili a tam zemřete. ²⁷ Do země, kam se jejich duše touží navrátit, tam se nenavrátí. ²⁸ Cožpak *je* tento muž, Konjáš, opovrženou a rozbitou nádobou? Zdalipak *je* nádobou, v níž *nikdo* nemá zalíbení? Proč *je* on a jeho potomstvo odmrštěno a uvrženo do země, kterou neznali? ²⁹ Země, země, země, slyš Hospodinovo slovo! ³⁰ Toto praví Hospodin: Zapište tohoto muže *jako* bezdětného, *jako* muže, který ve svých dnech neuspěje, neboť nikdo z jeho potomstva neuspěje, *aby* seděl na Davidově trůnu a znovu vládl nad Judou! (Jeremjášovo proroctví 21:13-14)

⁵ Viz: 1. kniha Paralipomenon 3:15 a 2. kniha Královská 23:34-24:6 - Elkjákím / Jójakím byl Jóachazův starší bratr (předtím lidem pominut možná pro svůj vstřícný postoj vůči Egyptu). Jójakímovi bylo dvacet pět let, když se stal králem, a kraloval v Jeruzalémě jedenáct let. Páchal to, co je zlé v očích Hospodina, jeho Boha. Vytáhl proti němu babylonský král Nebúkadnesar a svázal ho bronzovými okovy, aby ho odvedl do Babylóna. *Některé* z předmětů Hospodinova domu Nebúkadnesar odnesl do Babylóna a dal je do svého paláce v Babylóně. Ostatní Jójakímovy činy a jeho ohavnosti, které páchal, a co bylo shledáno proti němu, jsou zapsány v Knize izraelských a judských králů. Po něm se stal králem jeho syn Jójakín. (2. kniha Paralipomenon 36:5-8)

⁶ Jméno znamená: *Hospodin dává povstat*

⁷ Viz: 2. kniha Královská 24:8-16; 2. kniha Paralipomenon 36:8-10. Jméno znamená: *Hospodin napřimuje*. Za tohoto krále došlo k odchodu až 10 000 lidí do zajetí. Inteligence, řemeslníci...

Posledním králem byl **Sidkijáš**, syn Jóšijášův zase na jedenáct let.⁸ Ale o tom bude řeč později.

Otázky k debatě:

1. Nehledáte, kudy se dostat na výsluní? Nahoru mezi horních deset tisíc? Proč člověk usiluje o cestu nahoru? Je to správné? Co bychom mu na cestu poradili?
2. Proč se o sociální necitlivosti vyjadřují jen levicovní myslitelé a odboráři? Proč má k tekutému hněvu davů farářstvo poznámky, že je to *lůza* v ulicích? Kde je chyba?
3. Jak bude vypadat náš nekrolog? “Země, země, země, slyš slovo Hospodinovo!” Proč se mají věci pamatovat a opakovat?
4. Má smysl mluvit do poměrů v našem paneláku, v naší ulici či městě? Nebo máme jen evangelizovat opakováním biblických veršů? Máme jasný svůj úkol? Kde je?

---

⁸ Viz: 2. kniha Paralipomenon 36:11-21